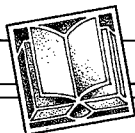

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

De rijke man en Lazarus

"En het geschiedde dat de bedelaar stierf en van de engelen gedragen werd in de schoot van Abraham. En de rijke stierf ook, en werd begraven".

Lukas 16 : 22, 23a.

Deze gelijkenis onderscheidt zich van andere. Christus laat ons blikken in de plaats van eeuwig licht en in de buitenste duisternis. Ook is opmerkelijk dat de Heere een naam gebruikt. Dat is in een gelijkenis niet gebruikelijk. De hoogste Profet tekent ons twee mensen in hun leven, hun sterven en hun eeuwige bestemming.

Allereerst dus hun leven. De Heere begint met de rijke man. Hij valt op door zijn kleding en levensstijl. Hij draagt purperen kleding en hij neemt het er goed van. Godsdienstig is hij ook! Dat blijkt in de eeuwigheid als hij Abraham vader noemt. En Abraham noemt hem kind. Maar zijn godsdienst heeft geen gevolgen voor zijn houding tegenover Lazarus die aan zijn poort zit. Hij mist de liefde tot God en daardoor ook de ware liefde tot de naaste. Hij leeft alle dagen vrolijk en prachtig. Aan dood en eeuwigheid denkt hij niet. Hij stelt de dag van zijn dood ver van zich.

Is hier niet de doorsnee kerkmens mee getekend? Lijkt u op deze man? Hoe horizontaal is ons leven ingericht? Misschien bent u alleszins godsdienstig, maar niet bekend als een arme bedelaar aan de hemelpoort. Aangrijpend. Over dezulken weent Christus. Dat was bij Lazarus anders. Hij is een bedelaar, die van het gegeef moet leven. Talrijke zweren bedekken zijn lichaam. Straathonden, onreine dieren, likken zijn zweren en houden hem ge-

zelschap. Maar deze man heet Lazarus d.w.z. God is mijn Hulp. Voor het oog van zijn omgeving is hij arm, maar ten diepste is hij schatrijk. De gelijkenis heet daarom ook niet de rijke man en de arme Lazarus. Nee, deze Lazarus is rijk, want hij heeft God tot zijn toevlucht, zijn hulp. En wie Hem heeft is welgelukzalig!

Lazarus is het beeld van Gods kinderen. Nee, dat betekent niet dat bij bekering armoede hoort en bij rijkdom de wereld.

Abraham, Job, David, Maria Magdalena, Jozef van Arimathea waren rijk, hadden vele goederen. Maar van al Gods kinderen geldt wel dat ze arm in zichzelf waren en zijn. Ze leren alles verliezen, kwijtraken, wat geen God en Christus is. Ze gaan een stervend leven leren kennen, een leven van afbraak in zich zelf, maar in dat verlies ligt juist de winst. In dat sterven komt te meer het leven in Christus openbaar.

Tegelijk is ook waar dat de Heere vaak juist met Zijn kinderen diepe en moeilijke wegen houdt. Daar is Lazarus een bewijs van. Ook in zijn hart zullen de vragen geweest zijn. Waarom liet de Heere dit alles in zijn leven toe? Waarom deze weg van kruis en beproeving? Waarom deze moeite en dit verdriet? En de binnenpraters zullen hem vaak benauwd hebben. Gods weg met de Zijnen is niet na te rekenen. Die weg is als de Heere

er licht over geeft alleen te bewonderen en te aanbidden. De beproevingen en moeiten zijn nodig om ze uit te drijven naar de Herder. Om aan Zijn voeten te brengen. Om te leren: Welzalg hij die al zijn kracht en hulp alleen van Hem verwacht. In die weg wordt ook de bede gestameld: "Uw wil geschiede".

Maar bij hun sterven verandert alles. Let op de volgorde. Eerst wordt de aandacht gevestigd op Lazarus. Maar zijn sterven is enkel winst. Het is het verlies van eigen ik, het kruis, maar bovenal van de zonde. De engelen kwamen en droegen hem in de schoot van Abraham. Dat wijst op een ereplaats. Toen was de bedelstand voorbij. Van een begrafenis lezen we niet. Die zal wel erg sober zijn geweest. Dat was met de rijke man anders. Ook voor hem brak het uur van sterven aan. Toen moest hij voor God verschijnen en rekenschap van zijn leven afleggen. En de uitslag van het Goddelijk onderzoek viel niet mee. We lezen de aangrijpende woorden: "En als hij in de hel zijn ogen opsloeg, zijnde in de pijn". Zijn geld en goed konden de dood niet tegenhouden. Wat een verschil met de bedelaar. Voor Lazarus brak bij het sterven de eeuwige dag aan, voor de rijke man de eeuwige nacht! Hoe zal dat met ons zijn? De Schrift spreekt van een tweërlei bestemming. Dat wordt in dit leven be-

INHOUD	pag.
Meditatie:	
De rijke man en Lazarus	1
Bijbelstudies: Het begin van de derde zendingsreis (4)	2
Zondaar voor God	3
Pastoralia:	
Ver van huis	5
Tweërlei kinderen des verbonds (4)	6
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

*****

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

*****

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

*****

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.

Zeepost:

Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

*****

Advertenties f 1,10 per mm.

Familieberichten f 0,85 per mm.

Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

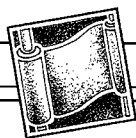
De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

slist. Na de dood is de genadetijd voorbij. Voor smeekgebeden is het dan te laat! Abraham noemt de rijke man kind. Hij droeg het teken van het verbond. Maar kinderen des koninkrijks kunnen verloren gaan. Dat is de ernstige werkelijkheid. Wat is ons levensdoel? Er is een onoverbrugbare kloof, zegt de gelijkenis, tussen de hemel en de hel. Wij bidden u, jongere en oudere, van Christus' wege, alsof God door ons bade, laat u met God verzoenen.

Er is ook een grote kloof tussen hemel en aarde. Die kloof hebben wij veroorzaakt. Maar, o wonder van Goddelijke ontferming, ze is niet onoverbrugbaar. We kunnen bekeerd worden. Als de Heilige Geest ons hart opent, gaan we die afstand zien en bewenen. Dan hebben we geen rust meer voor

die breuk geheeld is. Maar wat wordt er zaligheid genoten als het oog des geloofs, in de verlorenheid van het bestaan, geslagen mag worden op Hem, Die in de kloof heeft gestaan en een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht. O zalig uur, als we Hem ontvangen mogen als Borg, Middelaar en Verzoener. Dan ontvangen we ook een nieuwe naam: Lazarus, God is mijn helper. Dan is de dood geen betaling voor de zonden meer, maar een afsterven van de zonden en een doorgang tot het eeuwige leven. Jongeren en ouderen, waarom zult gij sterven en verloren gaan? De kloof tussen hemel en aarde is overbrugbaar. "Zoekt de HEERE terwijl Hij te vinden is en roept Hem aan terwijl Hij nabij is".

Alblasserdam, ds. B. van der Heiden.

BIJBELSTUDIES

Het begin van de derde zendingsreis

Hand. 13 : 23-28

(4)

Aquila en Priscilla

We zagen de vorige maal, dat de Heere soms sterke persoonlijkheden in Zijn dienst gebruiken kan, zoals Apollos was. Maar de Heere gebruikt soms ook eenvoudige christenen. Aquila en Priscilla zijn daar een voorbeeld van. De prediking van Paulus in Korinthe was hen tot zegen geweest. Het waren sindsdien altijd lieve vrienden van Paulus gebleven. Toen Paulus met hen tijdens de tweede zendingsreis over Efeze reisde, heeft hij hen daar achtergelaten. Vandaar dat Apollos hen ontmoette in Efeze.

Welnu, Aquila en Priscilla hoorden Apollos prediken in de synagoge te Efeze. Zij misten iets in zijn prediking. Zij voelden, dat Apollos, zoals we reeds zagen, wel Christus predikte, maar niet de volle Christus. Zij staarden zich niet blind op zijn grote welsprekendheid. Zij hebben allereerst gelet op de inhoud van zijn boodschap. Het waren eenvoudige christenen met geestelijk onderscheidingsvermogen. Het waren, zoals het wel eens wordt uitgedrukt, mensen met oren aan hun hoofd, geestelijke oren dan.

Wat is het een zegen als er zulke mensen zijn in een gemeente. Eenvoudige christenen met de *gave der onderscheiding*. Eenvoudige kinderen van God van wie predikanten en ambtsdragers iets kunnen leren. Er waren in het verleden van die eenvoudige christenen, die onderwijs konden geven, omdat ze het van de Heere zo goed geleerd hadden. Helaas, zulke Aquila's en Priscilla's zijn er niet zoveel. Wat kunnen zij tot zegen zijn voor anderen, ook voor ambtsdragers. Er zijn voorbeelden van zulke christenen, die voor een jonge, minder geoefende predikant tot zegen zijn geweest. Het mag wel ons gebed zijn of de Heere zulke Aquila's en Priscilla's verwekken wil, ook in onze gemeenten.

Wat deden Priscilla en Aquila?

Hoe werd Apollos door Aquila en Priscilla onderwezen? Zij kwamen niet met afbrekende kritiek. Ze hebben Apollos niet zomaar afgeschreven. Helaas komt dat ook voor. Ze gingen er niet bij voorbaat vanuit, dat Apollos wel een onbekeerde predikant zou zijn, omdat hij anders zo niet preken zou. Niets van dat alles. Ze hebben

hem gastvrij in hun woning opgenomen. Apollos was immers een vreemde in Efeze? Ze hebben hem hun liefde bewezen. Maar ze hebben ook eerlijk met hem gesproken over hetgeen zij misten in de prediking. Er is zo'n groot verschil tussen *afbrekende* kritiek en *opbouwende* kritiek vanuit de liefde. We lezen in vers 26: "En als hem Aquila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich, en legden hem de weg Gods bescheidenlijker uit".

Het woord "bescheidenlijker" wil eigenlijk zeggen "nauwkeuriger". Ze hebben hem onderwijs gegeven. Wat geeft dat een band in de gemeente. Zo kunnen ook vrouwen, al mogen zij niet in een ambt dienen, tot zegen zijn. Immers ook Priscilla was een vrouw, maar dan een vrouw door de Heere Zelf onderwezen op Zijn school.

En Apollos?

Nergens blijkt dat Apollos boos geworden is. Integendeel! Bij Aquila en Priscilla zien we de liefde, bij Apollos de genade van de *oetmoed*. De gevierde en welsprekende prediker Apollos was niet te groot om zich door deze twee eenvoudige mensen te laten onderwijzen. Dat is oetmoed. Hij wilde aan de voeten van deze eenvoudige kinderen Gods zitten. Oetmoed is een wezenlijk kenmerk van het nieuwe leven. Genade doet altijd buigen en werkt altijd vernedering. De Heere maakt geen grote mensen, maar kleine mensen. En hoe meer oefeningen in de genade, hoe dieper buigen. De meest geoefende christenen hebben het diepst leren buigen voor God. Ik denk nog maar weer aan die laatste woorden van Luther: "Wij zijn bedelaars, dat is waar". Hoe meer vruchten er hangen aan de tak van een vruchtboom, hoe dieper die tak zal buigen. Oetmoed is het genadesieraad, waarmee de Heere Zijn kinderen versiert. Er zijn soms mensen, die lange verhalen vertellen over het geestelijke leven, maar men kan er niet jaloers op worden. Het stoot alleen maar af. Hoe komt dat? Het is omdat de oetmoed ontbreekt.

Eenvoudig onderwijs tot zegen

We zien bij Apollos de genade van de oetmoed. Hij was niet te hoog om door die eenvoudige mensen onderwezen te worden. En de Heere heeft dat onderwijs van Aquila en Priscilla willen zegenen. Het volle licht is ook in de ziel van Apollos opgegaan. Het

volle licht op Christus. De Heere heeft hem geloofsoefeningen willen schenken. Hij mocht leren kennen de opwas in de kennis en de genade van Jezus Christus. Het licht is hem opgegaan over de diepe betekenis van het Borgwerk. Het geheim van Golgotha is hem ontsloten, maar hij heeft ook het wonder van de overwinning van Christus mogen verstaan. Wat is het groot als de Heere in het persoonlijk leven die oefeningen wil geven. We spreken wel eens over het *doorbrekende werk van de Heilige Geest*. Wat is dat? Wel, dan breekt de Heilige Geest door in het hart tot de volheid en de vastheid van het werk van Christus, ja, van de drie-enige God. Die Geest werkt nog! Laat het onze bede zijn of de wind des Geestes de hof van de kerk mag doorwaaien. Opdat Gods kinderen niet in het begin van het geestelijke leven blijven steken, maar mogen doorbreken tot de vastheid in het werk van Christus. Er is zoveel te leren en we komen nooit uitgeleerd. Gelukkig als we maar veel om onderwijs verlegen mogen zijn. Dat is ook een bewijs van die oetmoed, want oetmoed is om onderwijs verlegen.

Reken maar, dat Apollos sindsdien anders gepreekt heeft. Hij heeft de volle Christus mogen prediken en de diepe inhoud van het Borgwerk mogen verkondigen. Die prediking wil de Heere zegenen. De Heere laat ook nu nog dat Borgwerk van Christus prediken.

Hij laat ook nu nog nodigen tot die Zaligmaker. Hij laat ook nu nog verkondigen, dat er ruimte is in het bloed van Christus. Smeek toch om de Heilige Geest, Die ook u in alle waarheid leiden kan.

Naar Achaje

In de verzen 27 en 28 lezen we hoe Apollos is vertrokken naar Achaje, dat wil zeggen naar Korinthe. Hij kreeg een aanbevelingsbrief, een soort attestatie, mee van de broeders in Efeze. Apollos is in Korinthe tot grote zegen geweest. Daar mocht hij voortbouwen op het werk van Paulus. Hij heeft daar zo'n indruk gemaakt, dat er zelfs een "Apollos-partij" ontstond. We lezen dat in de eerste brief van Paulus aan Korinthe. Apollos zelf heeft dat echter niet gewild. Integendeel, we merken niets van verdeeldheid tussen Paulus en Apollos. In 1 Kor. 3 : 6 schrijft de apostel: "Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt; maar God heeft de wasdom gegeven". Zo vullen Gods knechten elkaar aan en zo gaat het Evangelie voort. Het is een wonder, dat de Heere mensen gebruiken wil in Zijn dienst, maar Hij Zelf is het, Die de wasdom geeft. Dat werk gaat door tot de jongste dag. De Heere staat Zelf in voor Zijn werk.

(Wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. v. Eckevelde.

Zondaar voor God

Iedere lezer zal de uitdrukking wel kennen: 'zondaar voor God worden.' Waar de uitdrukking vandaan komt, is niet helemaal duidelijk. De zaak die erdoor wordt aangeduid, is volkomen schriftuurlijk; de uitdrukking zélf staat zo niet letterlijk in de Bijbel. Dat laatste is echter het voornaamste niet. Veel belangrijker is het dat wij zouden mogen verstaan met ons hart wat het zeggen wil: zondaar voor God te zijn. Nooit zal ik vergeten dat een ouderling tijdens een huisbezoek in mijn jongensjaren het zo ernstig en vriendelijk aan mij vroeg: 'M'n jongen, ben jij wel eens zondaar voor God geworden?' Misschien zitten sommigen van onze jonge mensen wel met de

vraag, wat dat nu toch is: een zondaar voor God worden. In een paar punten wil ik proberen het onder woorden te brengen.

1. Er is een *wonder* voor nodig om zondaar voor God te worden. Een wonder dat God zónder ons in ons werken kan. God alleen! Geen mens is bij machte zichzelf zondaar voor God te maken - hetgeen niets van zijn verantwoordelijkheid afdoet. Geen predikant kan het ook maar iemand in zijn gemeente maken, geen engel zou het kunnen bewerken. Maar de Heere kan het. Het is Hém voorbehouden, het stenen hart uit ons vlees weg te nemen en ons een vlesens hart te schenken.
2. God gebruikt bij het bewerken van

dit wonder *middelen*. Hij werkt het niet door de natuur. Hij werkt het niet door een wandeling in de bossen of door de velden, hoewel het wel in een bos of een veld gebeuren kan. Hij werkt het zondaar voor God worden echter door Zijn Woord en Geest. Koning David werd zondaar voor God toen de profeet Nathan tot hem kwam met de prediking over de rijke man die het éne ooilam stal. Nathan strekte de hand uit en zei: 'Gij zijt die man!' En David zei: 'Ik heb gezondigd tegen de HEERE...' Hij werd zondaar voor God. Saulus van Tarsen werd zondaar voor God toen Christus riep: 'Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?' Het is niet de uitwendige roeping die een mens zondaar voor God maakt, hoe welmenend en ernstig die roeping ook is. Maar het is de inwendige roeping door Geest en Woord, die het Woord Gods levend en krachtig doet zijn in het hart van een mensenkind.

3. Men wordt dan niet maar zondaar, maar men wordt zondaar *voor God*. Wat wil dat zeggen? Judas werd ook zondaar toen hij tot het besef van zijn verschrikkelijke daad kwam. Hij wierp de zilverlingen in de tempel en zei: 'Ik heb gezondigd!' Maar David - we hoorden het al - zei er wat bij: 'Ik heb *tegen de HEERE* gezondigd!' Wat houdt dat in? Judas zag alleen dat hij kwaad had gedaan. David had gedaan wat kwaad was *in Gods oog*. Dat is maar geen detail, maar het is van groot belang. In de zaligmakende overtuiging door de Heilige Geest wordt maar niet het *geweten* verwond, maar daar wordt het hart verbrijzeld, vermurwd en verbroken. We gaan zien tegen Wie wij gezondigd hebben: tegen een heilig, rechtvaardig en goeddoend God! En juist dát maakt de zonde zo onuitsprekelijk walgelijk, bitter en hatelijk.

4. Zondaar voor God te worden wil zeggen dat men juist *zichzelf* gaat zien als een zondaar. Men heeft in een ander zo geen erg meer. Een mens kan zich heel zijn leven opwinden over de zonden van anderen - de zonden van de wereld, als abortus, drankzucht, verslaving, misdadigheid en ontucht, maar ook over de zonden van de kerk, zoals oppervlakkigheid, wereldgelijkvormigheid en wat dies meer zij - en tenslotte voor eeuwig verloren gaan. Er zijn mensen die vrijwel altijd wel ergens verontrust over zijn, maar het betreft nooit hun eigen verloren staat voor de eeuwigheid. Dat zijn vermoedende mensen. Maar erger is: zij zijn in

groot gevaar om eeuwig om te komen. Wie waarlijk zondaar voor God mag worden, krijgt met zichzelf te doen. De tollenaar zag niemand meer toen hij het uitriep: 'O God, wees mij, (de) zondaar genadig!' Later krijgt men wel smárt over de zonden van anderen, maar daarover gaat het nu niet.

5. Een zondaar voor God leert het met God *eens worden*. Dit is een heel wezenlijk en belangrijk punt. Toen David zondaar voor God werd, riep hij uit: 'Tegen U, U alleen heb ik gezondigd en gedaan wat kwaad is in Uw ogen, opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken en rein zijt in Uw richten' (Psalm 51 : 6). Ik vind hier de berijmde Psalm zó mooi en treffend dat ik de regels nog maar eens voor u neer schrijf, zo bekend als zij zijn:

Ik heb gedaan, wat kwaad was in
uw oog
Dies ben ik, HEER', Uw gramschap
dubbel waardig!
'k Erken mijn schuld, die U tot straf
bewoog
Uw doen is rein, Uw vonnis gans
rechtvaardig.

Hier ligt het tere en heilige punt van verschil met zoveel benauwdheid, angst en verschrikking die behoort bij de *algemene* overtuigingen van Gods Geest. In de zaligmakende overtuiging gaat een mens niet alleen maar beven en vrezen, maar hij leert *buigen*. God doet hem geen onrecht, zelfs niet, als Hij hem voor eeuwig zou wegdoen van voor Zijn aangezicht in de buitenste duisternis. O nee, denk niet dat zo'n mens licht gaat denken en vlot gaat spreken over de hel! Wees maar beducht voor mensen die dat zo gemakkelijk doen. Een zondaar voor God durft dat woord soms niet eens uit te spreken. Maar de Heere werkte wel in zijn hart een zoet, stil en onvoorwaardelijk buigen en goedkeuren van alles wat Hij doet. Daar kan de Heere geen kwaad meer doen. Daar zouden we wel aan Zijn voeten willen blijven liggen.

6. Zondaar voor God worden is *niet de grond* van het zalig worden. Het is echter wel de *weg* waarin een mens pasklaar gemaakt wordt voor Christus. Wie wel eens een goudsmid bezig heeft gezien met het pasklaar maken van het gouden kastje van een ring waarin een diamant moet worden vastgezet, weet wat ik bedoel. Het kastje moet niet te groot zijn en niet te klein. Het moet juist overeen komen met de vormen van de edelsteen. Zo

moet er in het hart van een mensenkind een gemis, een smart en een leegte komen, een diep en hartelijk besef van zijn verloren staat voor God, die hem een pasklaar voorwerp maakt voor de Persoon van Christus. Niemand zal ooit Christus leren kennen, of hij zal een zondaar voor God zijn geworden. Anders blijft de schelp van de Parel van grote waarde voor ons gesloten.

7. Tenslotte: zondaar voor God te worden is niet een zaak die maar eenmaal plaats heeft in het leven van een kind des Heeren. Er is een versje dat zingt: 'Een zondaar, een verlost, o Heer', en nu geen zondaar meer', maar dat is niet naar de Schrift. We zouden wel durven zeggen dat telkens als de Heere nieuwe genade aan een mensenkind gaat schenken, Hij hem eerst in de schuld brengt. Er is ook in het schuldenaar voor God worden een zekere schriftuurlijke lijn aan te wijzen. We zouden die lijn met drie woorden kunnen aanduiden: overtuiging, overbuiging en ontdekking. *Overtuiging*: dáár begint de Heere doorgaans Zijn heilzaam werk mee in een zondaarshart. We gaan dan zien wat we gedáán hebben. Met gedachten, woorden en werken. En niet te vergeten: we gaan ook zien wat we nágelaten hebben: de zonden van nalatigheid wegen net zo zwaar als de zonden van bedrijf! Was het niet de taal van de Samaritaanse vrouw tegen de burgers van de stad Sichar: 'Komt en ziet een mens Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?' Dan *overbuiging*: we schreven daar al iets over. Het is dat tere buigen voor God in het stof, dat hartelijk eens worden met God in Zijn oordeel over ons. De Schrift noemt dat ergens een welgevallen hebben aan de straffen van onze ongerechtigheden. Maar daar is ook *ontdekking*: dan leren wij niet maar wat wij gedáán hebben, maar wie wij *zijn en blijven* in onszelf. Daar gaat de Heilige Geest naar de wortels van ons verdorven bestaan. Dan zijn het maar niet alleen de vruchten die niet deugen, maar dan worden wij aan de diepste bronnen van ons leven ontdekt, de donkerste schuilhoeken van het hart worden verlicht en de bodem van de ziel blootgelegd. Met dit alles heeft de Heilige Geest één hoogste doel: dat Hij Christus zou verheerlijken in de harten van Zijn keurlingen. Dáár werkt Hij immers steeds op aan. Het zondaar worden voor God heeft

daarom niets verdienstelijks. De grond van de zaligheid is het niet. Maar het is wel de weg waarin ieder die door de Heere geleerd is, geleid zal worden om te mogen komen tot de kennis van

Hem, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

PASTORALIA

Ver van huis

Marjan had een stageplaats in het buitenland geregeld. Een jaar zou ze van huis zijn. De instelling waar ze ging werken, was precies het werk wat ze graag wilde doen. Bovendien vond ze het heerlijk om eens een jaar zelfstandig te leven. Belijdenis had ze nog niet gedaan. Nee, die keus kon Marjan nog niet maken. Over bepaalde zaken in de Gereformeerde Gemeente had ze immers vragen.

Marjan vertrok. In de nieuwe omgeving was geen gemeente 'van ons'. Maar er was wel een andere gemeente. Natuurlijk ging ze naar de kerk. De eerste keer werd ze hartelijk ontvangen. Er waren nog wat taalproblemen. Maar de dienst had een warme uitstraling. De preek ook. De gemeente straalde een eenheid uit. Men lette ook niet zo op uiterlijke zaken. De omgang met de mensen onderling was spontaan. Het dooplid van de Gereformeerde Gemeenten begon zich al snel heel erg thuis te voelen. Het kledinggedrag van Marjan veranderde. Ze dacht: 'met het klimaat van dit land kan je toch ook niet lopen in een rok, zoals thuis'. En het was heerlijk dat niemand over kleding zeurde. Marjan schreef rondzendbrieven naar haar vrienden in de thuisgemeente in Nederland. De kerkenraad kreeg ze ook. Mét het verzoek om plaatsing in de kerkbode.

Toen Marjan de taal ging beheersen, begreep ze ook meer van de preek. Wat voelde ze zich daar door aangesproken! Nu ging ze steeds 'gevoelig' naar de kerk. En omdat de voorganger telkens sprak over 'onze Jezus' en 'onze God' had ze het gevoel dat ze 'erbij hoorde': Ze hoorde dat Jezus tenslotte voor iedereen was gekomen. Hij was zo goed en genadig. Marjan nam Jezus aan. De rondzendbrieven veranderden. Sommigen in de thuisgemeente konden dat wel waarderen, anderen hadden vragen...

Ver van huis. Veel jongeren kunnen vandaag de dag een stageplaats krijgen in het buitenland. Anderen kiezen voor een vrijwilligersjaar. Hoe moeten deze jongeren, hun ouders en kerkenraden daarmee omgaan?

Jonge mensen, als je mogelijkheden krijgt om in het buitenland te gaan werken, overweeg dan heel goed wat je gaat doen. Vraag jezelf af waarom dat je dat nu eigenlijk wil. Sta jij vast in je schoenen? Je krijgt te maken met andere mensen en misschien wel met een heel andere cultuur. Welke plaats wil jij daar innemen? Wacht niet met het beantwoorden van deze vragen tot je eenmaal in het buitenland bent. Je moet je van te voren goed realiseren waaraan je begint. Verdiep je in de plaatselijke omstandigheden. Vooral ook of je in de plaats waar je naartoe wil onder het Woord kunt opgaan zoals je dat thuis gewend bent. Als je niet kunt 'kerken' onder een schriftuurlijk-bevindelijke prediking moet je van je plannen afzien. Dit wil ik op je hart binden. Ook de tijd dat jij in het buitenland verblijft, zal je eens moeten verantwoorden voor Gods rechterstoel. Overdenk van te voren ook hoe jij daar wil leven. Bedenk dat, als je eenmaal in het buitenland bent, er genoeg omstandigheden zijn waardoor je makkelijk van mening kunt veranderen. Zoek huisvesting bij mensen waar je van weet dat ze hetzelfde denken als thuis. Het is goed om al deze dingen in overleg met je ouders te doen.

Voor je ouders is het ook heel wat als jij een lange periode van huis bent. Je ouders hebben tot hiertoe voor je gezorgd. Vanwege het vijfde gebod moet je deze dingen met je ouders bespreken. Je ouders weten misschien beter wat jouw zwakke kanten zijn, dan dat je dat zelf weet. Misschien vindt je dit alles nogal belerend overkomen. Misschien denk je wel: alles komt in orde

als ik daar ben! Dan ben ik bang dat je jezelf en de nieuwe levensomstandigheden in het buitenland verkeerd inschat. Als je ouders het niet goedvinden dat jij deze stap zet, durf je dan te vertrekken? Ook deze dingen moet je voor de Heere kunnen verantwoorden. Misschien zit je wel met een belast geweten in het buitenland als je ouders het niet goed vinden.

Ouders, het is goed om met uw kind mee te leven als deze dingen ter sprake komen. Een rechtgeaarde ouder zoekt in alle opzichten het goede voor een kind. Uw kind vergeet misschien allerlei praktische zaken. Denk daarin mee. Als u meeleeft in praktische dingen, kunt u ook gemakkelijker spreken over de principiële zaken. En dat laatste is zeker noodzakelijk. Wijs erop dat dingen die hier (terecht) vanzelfsprekend zijn, in het buitenland vaak anders zijn. Uw kind is gedoopt en dat brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Jongeren denken vaak alleen aan het vertrekken naar het buitenland en alles wat daarmee samenhangt. Ouders moeten verder denken. Uw kind hoopt een keer terug te komen. Kan het dan zonder problemen weer een plaats krijgen in uw gezin en de kerkelijke gemeente? Draag boven alles uw kind op in het gebed, waar uw kind zelf nog bij is. Dan voelt men ook hoe deze dingen wegen in uw leven. Blijf uw kind opdragen, ook nadat het vertrokken is. Meeleven is vanzelfsprekend en noodzakelijk vóór het verblijf in het buitenland en tijdens het verblijf in het buitenland.

De kerkenraad ziet zijn (doop)leden vertrekken. Hij heeft hierin ook een taak. De jongere blijft immers (doop)lid van de gemeente? Het ambtelijk toezicht kan tijdens het verblijf in het buitenland niet functioneren zoals thuis. Daarom is het ook goed dat een predikant of ouderling de jongere spreekt voor vertrek. In dit gesprek moet erop worden gewezen dat het niet vanzelfsprekend is dat de jongere een lange periode niet op de catechisatie kan komen. Ook in het buitenland vinden we allerlei wind van leer. De gereformeerde belijdenis moet het fundament van de leer zijn. Van de vijf kernpunten van het calvinisme moeten de jongeren doordrongen zijn: 1. de mens is totaal verdorven door de zonde; 2. God heeft Zijn kinderen uitverkoren; 3. Christus is gestorven voor Zijn volk en Hij bidt voor hen; 4. de Heilige Geest opent het gesloten

hart, wedergeboorte is noodzakelijk; 5. geen van Gods kinderen kan nog verloren gaan. Aan de jongere kan een boek over de Dordtse Leerregels worden meegegeven waarin deze punten op een duidelijke wijze aan de orde komen. De jongere kan daaruit lezen, ter vervanging van de catechisatie. Als de jongere eenmaal in het buitenland is, is het goed om vanuit de kerkenraad regelmatig contact te houden met het dooplid. Door belangstelling te tonen voor het tijdelijke en geestelijke welzijn weet de jongere dat de kerkenraad hem of haar nog niet vergeten is. De kerkbode kan worden opgestuurd. Door een samenvatting van een gehouden of gelezen preek op te sturen

blijft de jongere de band met de thuisgemeente gevoelen.

Boven alles is gebed nodig door de jongere zelf, de ouders en de kerkenraad en gemeente. We moeten er tegen waken dat onze jongeren in het buitenland bijzondere mensen worden. We hebben allemaal hetzelfde nodig, of we nu thuis of in het buitenland zijn. En dat is genade in de verlorenheid van ons bestaan. Daarom weegt de zorg over onze jongeren in het buitenland zwaar. De Heere geve dat onze jongeren in het buitenland steeds meer de waarde gaan beseffen van hetgeen 'thuis' over leer en leven wordt beleden.

Tweërlei kinderen des verbonds

(4)

Voor velen is het te enghartig, te benauwd, te eenzijdig dat het wezen des verbonds in het bijzonder de uitverkorenen geldt. Menigeen vindt dat ook een onbekeerd mens voluit deel heeft aan de weldaden en toezeggingen van het genadeverbond. Dat ook een onbekeerd mens de beloften mag "mijnen". Zij moeten er mee werken. Zij mogen er op pleiten. Er zich aan vast klemmen. Eenvoudig geloven wat er voor hen gered ligt.

"Ik ben gedoopt! Dus God heeft mij eeuwig leven beloofd!" In een vorig artikel heb ik het groot voorrecht van het leven onder de bediening van het genadeverbond onderstreept. Zeker. Maar alleen als ik bij machte ben om Zijn beloften door het zaligmakend geloof aan te nemen, zal die belofte worden vervuld. En als dat aannemen door de levendmakende kracht van Christus mij niet is geschonken, worden de beloften niet vervuld. Dan blijft de bedreiging van het verbroken werkverbond van kracht. Het is iets anders dat de beloften op het voorhoofd worden geschreven - dat wil zeggen: ze worden u aangeboden - dan dat zij in de wanden van mijn hart zijn gegraveerd met onuitwisbaar schrift. Laten wij toch niet meegaan met het algemeen gevoelen van onze tijd! Wat op het hoofd voorwaardelijk is, wordt in het leven van de uitverkorenen onvoorwaardelijk omdat Christus de voorwaarde vervulde.

Gods kinderen

De bediening van het genadeverbond, de prediking van het Woord, heeft als oogmerk "het brengen van de zonda-

ren in het verbond". Maar ook het onderwijs, het bestuur en de regering van zondaren die reeds in Christus en het wezen van het genadeverbond zijn ingelijfd. Zowel de planting als de onderhouding van het geloof is uit het gehoor. Via de prediking, Woord en Geest, worden in verbondskinderen de wet en het Evangelie als voorwerpelijke werkelijkheid voorwerp van onderwerpelijke ervaring. Het genadeverbond is de bron van de bevinding en geloofsoefeningen van Gods kinderen.

Wat "bevinding" is, wist prof. G. Wisse goed te formuleren. Het functioneren van de Christus in de christen. En de ware bevinding van Gods kinderen vloeit voort uit het genadeverbond en zijn beloften. Als God de Heere door Zijn Woord en Heilige Geest Zijn beloften, aan Christus gedaan, gaat vervullen, dringt Hij in als met een tweesnijdend scherp zwaard, zaligmakend, dus levend en krachtig, in ons leven, in onze gedachten en in de overleggingen van ons hart. En dan bevinden wij de kracht en de waarheid van dat Woord, eerst ontdekkend, ook vertroostend.

Bevinding

Waarin bestaat dus eigenlijk de ware bevinding van Gods kinderen? Hierin dat God de beloften van het genadeverbond als een eenzijdig Godswerk in hun leven opent en vervult. Door de vervulling van Gods beloften door het Woord en de Heilige Geest leren zij aanvankelijk hun verloren staat voor God kennen. Zo leren zij bidden en bedelen om een weg ter ontkoming zonder dat Gods eer en deugden worden gekrenkt. Zo openbaart de HEERE hun een weg tot de zaligheid in het Woord der belofte. Zo maakt Hij door nadere ontdekking van de oude Adamsnatuur plaats voor de openbaring van de Schoonste van alle mensenkinderen.

Zo leert een arme zondaar God kennen in Zijn heilig recht, zichzelf in zijn - een vreselijk woord - verdoemelijkheid, Christus in Zijn dierbaarheid en gepastheid en algenoegzaamheid. Zo worden de schatten van het genadeverbond hen dierbaar. Want als de HEERE de beloften van het genadeverbond gaat vervullen, blijft er van mijn werkzaamheden niets over.

Onze Nederlandse oudvader A. Heltenbroek vraagt: "Waar in moet de Middelaar al gekend worden?" En dan antwoordt hij: In Zijn namen, in Zijn ambten, in Zijn naturen, in Zijn staten en in Zijn weldaden. Al deze persoonlijke te kennen rijkdom van Christus ligt vast in de beloften van het verbond.

Persoonlijke beloften

Het is iets anders dat de beloften op het voorhoofd worden geschreven dan dat zij in de wanden van uw hart zijn gegraveerd met onuitwisbaar schrift. Er wordt veel gesproken over een pleiten op de beloften van het verbond. Maar met menigeen mag men niet spreken over het feit dat de HEERE Zijn kinderen ook een persoonlijke belofte schenkt als pleitgrond. Dat heet dan valse mystiek. Ooit vertelde mij een ambtsdrager hoe hij op een dankdag in grote aanvechting verkeerde. De prediker, een student, had naar de overtuiging van tal van hoorders weinig opening. En voor de ouderling zijn erf had bereikt, was hem dat al van alle kanten aangezegd: het was 'niks' die avond. Toen hij thuis kwam, vernam hij bovendien van een vreselijke zonde. Een van Gods knechten die hij kort tevoren nog met opening had horen spreken, was afgezet, wegens zonde tegen het

zevende gebod. Dan kunnen de strijders fel te keer gaan. Het liep vooral hierover dat de ambtsdrager zeer bevreesd was dat hij zelf nog eens als huichelaar openbaar zou komen. Hij wist van niets meer dan van kolk en afgrond. Alles kwam op de zeef. Totdat de HEERE 's avonds laat bij het lezen van de Schrift overkwam met de woorden uit het Hoge priesterlijk gebed: "Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaard van de boze" (Johannes 17 : 15). Toen vielen alle bezwaren en vrees weg. Als de HEERE spreekt, bewerkt Hij ook iets. Dan spreekt Hij als machthebbende (Markus 1 : 22). Dan rijst de vraag niet: Mag ik het wel geloven, of: is dit wel voor mij. Als de HEERE spreekt, vaagt Hij alle bezwaren weg. Dan moet, dan kan Gods kind niet anders meer dan geloven. Hetzij tot oordeel, hetzij tot voordeel. Kijk, die ouderling ontving een persoonlijke pleitgrond en belofte. Later, zo vertelde hij, had de Heere hem dat woord op ogenblikken van hevige strijd en aanvechting weleens indachtig gemaakt. Zodat hij zich in het gebed mocht verlaten op de belovende God.

Wij zijn niet arm en behoeftig, niet ootmoedig en schuldig genoeg, anders zou de HEERE ons meer beloven.

Valkuilen

De Westminster Catechismus Major zegt in artikel 31 dat het genadeverbond is gemaakt "met Christus als de tweede Adam, en in Hem, met al de uitverkorenen, als Zijn zaad". God

"belooft en geeft Zijn Heilige Geest aan al Zijn uitverkorenen, om in hen dat geloof te werken". Een andere gereformeerde confessie, de Zwitserse Formula Consensus, die zich heeft verzet tegen allerlei dwalingen, zegt eveneens dat het verbond der genade alleen met de uitverkorenen is opgericht, in Christus, de tweede Adam.

Uitgaande van deze stelligheid bestaan er echter enkele eenzijdigheden als valkuilen. Overschatting van de bediening van het genadeverbond kan uitlopen op vereenzelviging van bediening en wezen van het genadeverbond. Bij zulken hebben allen die zijn gedoopt een gelijk recht op de beloften van het genadeverbond. Ze komen hen allen, zonder onderscheid, gelijkelijk toe. Zulken zeggen met dr. Woelderink dat "in de openbaring Gods de persoonlijke toeëigening besloten ligt".

Maar er kan ook sprake zijn van veronachtzaming en bagatelliseren van de bediening van het genadeverbond. Daarvan is sprake als wij het Evangelie als blijde boodschap inwisselen voor de logica.

Zaligmakend belang?

Ik besluit met een ernstige vraag van de Schotse godgeleerde Thomas Boston. Geen twijfel is er, of gij hebt een algemeen belang in het verbond der genade... Maar de vraag is, of gij een zaligmakend belang er in hebt, zijnde werkelijk er in gekomen, of niet?

Apeldoorn,

G. Roos.

uit de vreemde moet opmaken, om de Heere op de heilige berg te Jeruzalem te aanbidden. Van de klaarheid van deze bazuin van genade, van haar hoorders en haar uitwerking te getuigen is het doel van onze prediking" (blz. 30).

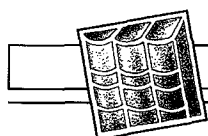
Het mag geenszins de indruk wekken, dat het hier verouderde preken betreft. Doordat ze op het altijd actuele Woord van God zijn gebaseerd, kunnen ze soms verrassend passen in de huidige tijdsomstandigheden, zoals moge blijken uit de preek over de brief aan Filadelfia (Openb. 3), een stad in het tegenwoordige Turkije: "Rustig verblijf bood zij (Filadelfia) haar inwoners nimmer, daar gedurige aardbevingen de huizen deden instorten en herhaaldelijk de vulkanische bodem omwoelden. Niettemin kan de gemeente Filadelfia zelfs aan de kerk van God hier op aarde tot een navolgenswaardig voorbeeld gesteld worden, dewijl zij tot een lust en lof Gods gesteld is... Filadelfia, dat is broederliefde; alleen al in die lieflijke naam verraadde de kleine christen-gemeente aldaar haar hemelse afkomst en geboorte" (blz. 139).

Ds. Zandt zou in zijn latere leven (1925) naast zijn predikantschap ook tot politieke arbeid geroepen worden en daar veel met laster en smaad te maken krijgen. In bepaalde passages van de preken is het, als wordt hij daar reeds op voorbereid als hij een van zijn punten in een preek noemt: "Belasterd maar rein". Ook toen reeds bleek zijn grote bewogenheid met de toenemende zonden van land en volk, wat hij nader uitwerkt in de sterk toenemende zondagsontheiliging, de toename van het aantal gedwongen huwelijken en echtscheidingen, de openlijke godslastering en het zich openlijk afwenden van de grote massa van het volk, van God, Zijn wet en ook van Zijn genademiddelen. (blz. 86).

De meeste predikaties eindigen, al of niet als afzonderlijk punt, met een toepassing, waarin achtereenvolgens de onbekeerden, de bekommerden en de kinderen Gods afzonderlijk worden aangesproken. Het zijn zeer leerzame preken, die van harte aanbevolen kunnen worden. Indien op blz. 126 de afstand van Efeze naar Smyrna geschat wordt op acht mijlen, zal dat op een vergissing berusten, het is hemelsbreed al 50 mijlen, zodat het over de weg in dit berggebied wel op 80 mijlen geschat mag worden.

Zeist,

H. v. Rossum.

BOEKENNIEUWS

Ds. P. Zandt. Meer dan brood en dagelijks gewin. Uitgave: Boekhandel R. van der Meyden, Kesteren. Prijs: f 29,50

In De Saambinder van 24 sept. 1998 werd het boek besproken van de heer H. Hille "Als een vogel uit de boom geschoten", het leven en werk van ds. P. Zandt. De heer Hille is op dat spoor verder gegaan en heeft een tiental preken van ds. Zandt, hoofdzakelijk uit de periode dat deze predikant in Ede stond (1915-1919), kunnen achterhalen en deze zijn nu gebundeld en opnieuw in een keurig verzorgd boek

uitgegeven. Op diverse plaatsen komt tot uitdrukking dat deze preken gehouden werden tijdens de Eerste Wereldoorlog: "Oorlogsweeën en ellende treffen miljoenen mensen" (blz. 78). "Onheilspellende donkere wolken trekken over ons werelddeel" (blz. 137). Het doel van de prediking van ds. Zandt moge duidelijk zijn, indien hij in een predikatie over Jes. 27 : 13 daarover zelf getuigt: "Zij (de bazuin) geeft al degenen, die bedroefd over hun zonden, treurend in een vreemd land, verstrooid en verdrukt terneder zitten, het alarmsignaal dat men zich

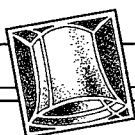
Calvijn over de Bijbel; vertaald en ingeleid door dr. W. de Greef; uitgegeven bij Den Hertog - Houten; 138 blz.; f 34,90

De hervormde predikant dr. W. de Greef heeft uit de werken van Calvijn enkele gedeelten vertaald in hedendaags Nederlands en deze tevens van een korte inleiding voorzien. Het zijn gedeelten die gaan over de Bijbel. Over de gelijkheid en het verschil tussen het Oude en het Nieuwe Testa-

ment; over het belang van een goede bijbelvertaling voor het volk. Deze gedeelten zijn genomen uit enkele brieven van Calvijn, uit inleidingen op zijn bijbelcommentaren en ook uit de Institutie. Calvijns gedachten zijn altijd waardenvol. Ook over de genoemde onderwerpen is hetgeen de Geneefse hervormer schreef vandaag nog uiterst actueel. Daarom: alleszins de moeite van het lezen waard.

Dordrecht,

ds. P. Mulder.

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Emmeloord: ds. M. Karens te Werkendam;
te Haamstede: ds. J. Driessen te Doetinchem;
te Scherpenisse: ds. P. Melis te Genemuiden.

WIJZIGING

KERKELIJK JAARBOEK

Adreswijziging ds. A. Schreuder

D.V. per 23 februari 2001 is het adres van ds. A. Schreuder: Karel Doormanstraat 83, 7461 EP Rijssen, tel. 0548 - 512740, fax 0548 - 543853.

GEMEENTE RIJSSSEN-ZUID

De kerkenraad van de gemeente te Rijssen-Zuid deelt met blijdschap mee dat D.V. woensdag 28 februari de weleerwaarde heer ds. A. Schreuder als herder en leraar aan onze gemeente zal verbonden worden. De bevestigingsdienst, die begint om 14.30 uur, wordt geleid door de weleerwaarde heer ds. J. Driessen, consulent van onze gemeente. De dienst waarin ds. A. Schreuder intrede hoopt te doen, begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in de Zuiderkerk aan de H.J. van Opstallstraat.

De kerkenraad.

VERSLAG van de vergadering van de classis Goes der Gereformeerde Gemeenten gehouden op 15 januari 2001 in de Sionkerk te Goes

Opening. De consulent van de roepende kerk Hoedekenskerke, ds. J. Schipper, opent de vergadering met het laten zingen van Ps. 105 : 3 en 5, het lezen van Hebr. 11 : 1-10 en gebied. Namens de roepende kerk heet hij alle afgevaardigden en belangstellenden hartelijk welkom.

Hij begint zijn openingswoord met het memoreren van enkele gebeurtenissen. Ouderling G. Hoogerland van Wolphaartsdijk is na een langdurig ziekbed in de leeftijd van 73 jaar overleden. We mogen van harte geloven dat hij een goede ruil heeft gedaan.

Ds. Chr. van der Poel is wegens ziekte al enkele maanden niet in staat zijn werk te doen. Het valt niet mee om na een arbeidzame periode van 35 jaar te moeten stilzitten. De Heere geve maar te volgen.

Ouderling C. Weststrate van Nieuwdorp mocht zijn 40-jarig ambtsjubileum herdenken, ter gelegenheid hiervan werd hij benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. De Heere geve nog vele gezonde en gezegende jaren in het midden van de familie en van de kinderen.

Ouderling B. Kriekaard van Yerseke was 45 jaar ambtsdrager; ouderling I. de Waal van Wolphaartsdijk was 25 jaar ambtsdrager, diaken J. Jansen van Yerseke en diaken L. van der Maas van Kortgene waren beiden 25 jaar diaken. De Heere geve bij de voortduur te mogen ervaren dat Zijn dienst een liefdedienst is.

De gemeente van Borssele nam een nieuwe kerk in gebruik. Moge in dit nieuwe gebouw lange tijd de oude waarheid worden gebracht.

Vervolgens spreekt ds. Schipper een kort woord naar aanleiding van Hebr. 11 : 9 en 10: "Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der belofte als in een vreemd land, en heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jacob, die mede-erfgenamen waren derzelve belofte. Want hij verwachtte de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is".

Lastbrieven. Bij de controle van de lastbrieven blijkt dat alle afgevaardigden aanwezig zijn. Aan vier diakenen wordt keurstem verleend.

Moderamen. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. J. Schipper; assessoren: ds. H. Hofman en ds. G.J.N. Moens; scriba: oud. S. Boogaard; quaestor: oud. C. de Muynck.

Notulen. De notulen van de vergadering van 11 september 2000 worden ongewijzigd vastgesteld en onder dank aan de scriba getekend.

Ingekomen stukken. 1. Een rouwbrief van ouderling Hoogerland. 2. Een uitnodiging tot het bijwonen van de jubileumbijeenkomst op 5 januari ter gelegenheid van het 40-jarig ambtsjubileum van ouderling Weststrate. 3. Een brief van het Deputaatschap Evangelisatie betreffende de benoeming van evangelist Baan tot landelijk coördinator. Deze brief is door elke kerkenraad ook apart ontvangen. Alle ingekomen stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

Verkiezing afgevaardigden P.S. Naar de vergadering van de Particuliere Synode Zuid op D.V. 26 april worden als afgevaardigden gekozen de predikanten ds. H. Hofman, ds. G.J.N. Moens, ds. Chr. van der Poel en ds. J. Schipper en de ouderlingen S. Boogaard, P. Geense, L.J. Goud en C. Weststrate. De ouderlingen J.M. Goud, B. Kriekaard, C. de Muynck en J. Spijk worden als secundi gekozen.

Rapporten. 1. De jaarrekening over 1999 van het Kerkelijk Nieuws wordt zonder vragen of opmerkingen goedgekeurd. 2. Het jaarverslag, financieel verslag 2000 en begroting 2001 van de Schriftelijke Bijbelcursus worden eveneens goedgekeurd en vastgesteld. De preses dankt de broeders die zich met dit werk bezig houden en wenst hen Gods zegen toe. 3. Het rapport van de classisdiakenen over het jaar 2000 wordt, met dank aan de opsteller, goedgekeurd. 4. Het rapport van de commissie Wemeldinge wordt besproken. Het voorstel van de commissie om Wemeldinge een afdeling te maken van Kapelle wordt door de classis overgenomen. Wat betreft de duur van de situatie: er wordt geen minimum aantal leden of een minimum aantal kerkgangers gesteld of een maximaal aantal jaren. Wel wordt duidelijk gesteld dat de moedergemeente Kapelle haar eigen verantwoordelijkheid in deze heeft. De ingangsdatum is heden. Wemeldinge zal

geen aparte afvaardiging meer sturen naar de classis. De preses wenst br. Hollestelle, die nu voor de laatste keer als afgevaardigde in ons midden is, toe dat hij nog enige tijd de kracht en gezondheid mag ontvangen om zijn ambt te mogen vervullen.

Voordracht benoeming bestuursleden Stichting Zorg en Stichting Steunfonds. Stichting Steunfonds deelt mee dat de voorzitter, de heer A. van der Maas zich niet meer herkiesbaar stelt. De Stichting verzoekt om in zijn plaats de heer G. Verschuure uit Goes bij de P.S. voor te dragen als bestuurslid. De classis gaat daarmee akkoord.

De Stichting Zorg deelt mee dat de heren J. Poppe en M. Pekaar aftredend zijn. De heer Poppe heeft zich herkiesbaar gesteld, de Stichting verzoekt hem bij de P.S. voor te dragen voor een nieuwe periode. De classis gaat hiermee akkoord. Voor de vacature van de heer Pekaar is nog geen kandidaat gevonden.

Appèlschriften. Van een drietal leden uit verschillende gemeenten zijn appèlschriften ontvangen. Twee van deze appèlschriften worden behandeld, de derde wordt wegens gebrek aan nadere gegevens uitgesteld tot de volgende classisvergadering.

Rondvraag. Tijdens de rondvraag worden er enkele opmerkingen gemaakt. De eerste betreft de kerktelefoon in het Oosterscheldeziekenhuis. Er blijken wat problemen te zijn, binnenkort zal hierover een gesprek plaatsvinden.

Op een vraag of het misschien raad-

zaam is de classis Middelburg bijstand te vragen vanwege het vele werk in de classis besluit de classis nog even te wachten met stappen te ondernemen gezien de onzekerheden rond de gezondheidstoestand van ds. Van der Poel.

Verrekening onkosten. Het jaaroverzicht van de quaestor over het jaar 2000 is gecontroleerd en in orde bevonden door diaken A.M. Sinke te Krabbendijke en diaken P. Schipaanboord te Rilland-Bath. Beide broeders worden dankgezegd voor hun werkzaamheden. Het financieel verslag geeft verder geen aanleiding tot vragen. De bijdrage voor de Generale Synode bedraagt f 4,70 en de bijdrage voor de Schriftelijke Bijbelcursus f 0,90. Voor de werkzaamheden van de classis is nog voldoende saldo aanwezig.

Roepende kerk. Als roepende kerk wordt de gemeente van Kamperland aangewezen om op D.V. maandag 9 april 2001 de classis samen te roepen. Wanneer er geen punten van behandeling zijn wordt de classis uitgesteld naar D.V. maandag 17 september.

Sluiting. De preses spreekt een kort slotwoord. Hartelijk dank voor de wijze waarop we mochten vergaderen. De Heere mocht Zijn zegen verbinden aan datgene wat besloten is. Op verzoek van de preses eindigt ouderling S.M. Huissen van Hoedekenskerke met het laten zingen van Ps. 119 : 45 en dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

S. Boogaard, scriba.

aal voor het werk dat ds. C. Sonneveld in Israël zal gaan verrichten. Aan de avond zullen het Ridderkerks Mannenkoor en het Jongerenkoor 'Laudate Deum' uit Apeldoorn hun medewerking verlenen. Samenhang met tegenstem door het mannenkoor. De avond zal worden geopend door ds. C. Sonneveld uit Veenendaal. De mediatie en sluiting door ds. G.J. Baan uit Lisse. Aanvang 19.30 uur (kerk open 19.00 uur). De toegang is gratis.

JAARVERGADERING VOGG AFDELING WEST

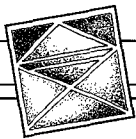
Op D.V. zaterdag 17 februari a.s. hoopt de afdeling West haar jaarvergadering te houden in de Vredeskerk van de Gereformeerde Gemeente te Zoetermeer. Na een kort huishoudelijk gedeelte zal het muzikale gedeelte van de middag in het kerkgebouw gehouden worden. De organisten H.C. de Gelder, Ch. van Hofwegen en H. Pors zullen demonstreren hoe zij een voorspel spelen en hoe ze de samenzang begeleiden. Aansluitend zal er een forumdiscussie gehouden worden waarbij iedereen zijn of haar mening kan geven over het gehoorde orgelspel. Dit is een onderwerp dat zeer leerzaam is voor organisten en interessant voor alle gemeenteleden die graag zingen in de kerk. We rekenen dus op een goede opkomst. Als er na afloop nog tijd over is is er de gelegenheid het orgel zelf te bespelen. De kerk vindt u aan de Zwaardslootseweg 44, hoek Europaweg. Iedereen hartelijk welkom. Aanvang 14.00 uur.

JAARVERGADERING VOGG AFDELING ZUID-WEST

Op D.V. zaterdag 17 februari hopen wij onze jaarvergadering te houden. Aanvang 14.00 uur. Wij zijn deze middag te gast in het nieuwe kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Borssele. In deze goedklinkende ruimte werd door orgelbouwer I. Boogaard een historisch orgel uit Engeland geplaatst. Vanzelfsprekend krijgt dit instrument ruime aandacht op onze jaarvergadering. Een van de plaatselijke organisten zal het orgel voor ons demonstreren, waarna er voor de aanwezigen gelegenheid zal zijn om het orgel te bespelen. Vooraf willen we het huishoudelijk deel van de vergadering afhandelen. We hopen veel leden en belangstellenden te ontmoeten.

OPROEP VOOR EEN RUSTIGE VAKANTIEWEEK IN LUNTEREN

Evenals voorgaande jaren organiseert de Commissie Vakantieweken Gehandicapten één rustige vakantieweek voor ouderen en voor hen die gezien de leeftijd of gezondheid het wat kalmer aan moeten doen. Deze vakantieweek wordt gehouden in "De Blijde Werelt" in Lunteren van **D.V. zaterdag 28 juli tot en met 4 augustus 2001**. U kunt zich nu aanmelden voor

BERICHTEN

"HELPENDE HANDEN" -

Afd. Flakkee/Schouwen/Tholen

D.V. zaterdag 10 februari 2001 's middags kwart over twee hopen wij onze maandelijkse contactbijeenkomst te houden in gebouw "Salem" van de Gereformeerde Gemeente aan de Molenstraat 16 te Nieuwerkerk (Zld). In de eerste plaats nodigen wij de mensen met een handicap uit met hun ouders en/of verzorg(st)ers. Overige belangstellenden zijn ook hartelijk welkom. Sluiting zal plaatsvinden om plm. kwart voor vijf.

ZANGAVOND TE KAMPEN

Het Groot Samengesteld Koor zingt op D.V. zaterdag 17 februari in de Bovenkerk te Kampen. Opening: dhr. J.H. Mauritz.

Appèlwoord: ds. W. Visscher. Tijdens het programma zal de CD "Wees ons een Gids" gepresenteerd worden. De nieuwe CD van het GSK is gemaakt door de Bond van Zangverenigingen t.b.v. de actie "Een (t)huis voor jongeren". De avond begint om 19.00 uur. Iedereen is van harte welkom!

ISRAËL ZANGAVOND TE VEENENDAAL

Op D.V. zaterdagavond 17 februari zal er in de Adventkerk van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal (adres: Vijftienmorgen 51) een Israël zangavond worden gehouden. De opbrengst komt ten goede van het Deputaatschap voor Israël van de Gereformeerde Gemeenten en wel speci-

deze vakantieweek voor *niet-gehandicapte* ouderen, die eventueel enige hulp nodig hebben bij de zelfverzorging of bij het toedienen van medicamenten. Er zijn verpleegkundigen in de staf en er is een arts in het oord aanwezig. Mits tijdig opgegeven, kan met alle dieetwensen rekening worden gehouden. Op zondag zullen in het oord twee kerkdiensten worden gehouden, waarin één van onze predikanten hoopt voor te gaan en die door een ieder kunnen worden bijgewoond. Verder zijn er diverse activiteiten in de week, waarbij rekening wordt gehouden met het doel van de vakantieweek. Er is één dag een excursie met een bus.

In de ruime tweepersoonskamers bevinden zich een wastafel, douche en toilet. De kosten bedragen per week per persoon f 575,—. Er is een beperkt aantal éénpersoonskamers beschikbaar, waarvoor f 675,— in rekening wordt gebracht. Wilt u zich aanmelden voor deze rustige vakantieweek in eigen sfeer of wilt u misschien nog nadere inlichtingen? Belt u dan op korte termijn naar mevrouw J. de Blois-van Kempen te Krimpen aan den IJssel, telefoon 0180-520895.

**DEPUTAATSCHAP
BIJZONDERE NODEN
STELT f 100.000,—
BESCHIKBAAR VOOR INDIA**

Het Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten heeft een bedrag beschikbaar gesteld van f 100.000,— voor de hulp aan de slachtoffers van de aardbeving in India. De organisatie beschikt over voldoende goede kanalen om hulp te kunnen bieden in dit zwaar getroffen Aziatische land. Algemeen secretaris Van Heteren verwacht dat het deputaatschap de komende tijd nog meer geld zal vrijmaken: "Het gaat hier om een ramp van ongekende om-

vang. Ik verwacht dan ook dat de plaatselijke kerken en de gemeenteleden massaal zullen reageren".

Slachtoffers

Afgelopen vrijdag 26 januari werd de deelstaat Gujarat in India getroffen door een aardbeving met een kracht van 7.9 op de schaal van Richter. Enkele honderdduizenden mensen zijn dakloos geraakt. Zij hebben de afgelopen nachten op straat doorgebracht. Ze werden regelmatig opgeschrikt door tenminste 200 naschokken. Het aantal dodelijke slachtoffers wordt nu al geschat op 20.000, terwijl er nog zeker 100.000 mensen worden vermist. Reddingsploegen en hulpverleners pogen onafgebroken mensen uit de puinhopen te redden.

Samenwerking

Het deputaatschap werkt bij grote rampen zoals in India samen met de Amerikaanse organisatie World Relief en met de lokale kerken. Het bedrag dat nu door het deputaatschap beschikbaar is gesteld, wordt gebruikt voor de aanschaf van dekens, medicijnen en voedsel. Het deputaatschap is ervan overtuigd dat de plaatselijke kerken in Nederland, maar ook de gemeenteleden zich de nood van de bevolking van India zullen aantrekken. Door middel van een brief aan de kerkenraden en advertenties wordt de achterban geïnformeerd over deze actie.

El Salvador

Het deputaatschap zal in de actie voor India ook de aandacht blijven vragen voor El Salvador, dat eerder in de maand januari door een aardbeving werd getroffen. "Het gevaar is groot dat deze ramp helemaal vergeten wordt. De gevolgen van die aardbeving zijn ook niet te vergelijken met die van India. Maar ook daar gaat het om duizenden mensen die van het ene op het andere moment alles kwijtgeraakt zijn, en dus onze hulp nodig hebben." Voor de hulpverlening aan het Latijns-Amerikaanse land stelde het deputaatschap voorlopig een bedrag van f 50.000,— beschikbaar.

Voor meer inlichtingen: ir. J. van Heteren. Tel.: 0348-489910 (kantoor), 0180-690210 (privé).

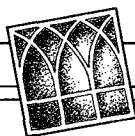
0800-0222334

uisterlijn

telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand???
Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:
- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 11 FEBRUARI 2001

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalst 14.30 uur ds. Verweij; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Almelo 18.30 uur dhr. Brugge; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Vischer; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Axel 10.00 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. C. Harinck; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Boogaard; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. F. Harinck; Brakel 10.00 en 18.00 uur dhr. Tuinier; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. Paul en 19.15 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Delft 10.00 en 16.00 uur dhr. Verschuure; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Emmeloord 14.30 uur ds. L. Blok; Enter 9.30 en 15.00 uur dhr. Brugge; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30

en 15.30 uur ds. Melis; Goes 10.00 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. Golverdingen; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 18.00 uur dhr. Hoogerland; 's-Gravenhage 15.30 uur ds. Zippro; Groningen 10.00 uur ds. Vreugdenhil en 16.00 uur leesdienst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur leesdienst; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Houten 19.00 uur ds. Visscher; Kampen 14.30 uur ds. v/d Net; Kamperland 18.00 uur ds. Neele; Klaaswaal 15.00 uur ds. de Wit; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 14.00 uur (H.D.) ds. Hofman; Krimpen a/d IJssel 11.30 uur ds. Schot en 16.15 uur (H.D.) ds. W.J. Karels (NHK Sionskerk); Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Gunst; Lelystad 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Middelburg-Centrum 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Tanis; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelhamnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 uur (doven-

Uit het evenwicht raken. Dat kan ons allemaal overkomen. Soms is het dan nodig om tijdelijk in een andere omgeving te verblijven. Een plekje te hebben, waar je weer tot jezelf kunt komen.

Stichting OnderDak beschikt te Hendrik Ido Ambacht over een compleet ingericht woonhuis. Dat huis heeft, naast een gezamenlijke keuken en woonkamer, acht ingerichte eenpersoonskamers voor tijdelijke bewoning. Leden en doopleden van onze gemeenten, van 18 jaar en ouder, kunnen op deze voorziening een beroep doen. Vanzelfsprekend is uw privacy gewaarborgd.

Inlichtingen: telefoon 078-684 90 77.
U kunt ook de folder 'Rustpunt' aanvragen.

tolk) en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Kattenberg; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 11.30 en 19.00 uur leesdienst (Ned. Herv. kerk Doornspijk); Oosterend- Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 10.00 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. W.J. Karels; Poederoijen 14.30 uur dhr. Tuinier; Puttershoek 10.00 en 15.00 uur dhr. Hoogerland; Rhenen 19.00 uur ds. Sonneveld; Ridderkerk 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. Silfhout; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 14.30 uur (H.D.) ds. Schreuder; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. Hofman en 14.30 uur ds. Moens; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur dhr. van Boven; Rotterdam-Centrum 15.30 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuid 15.00 uur ds. Schot; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Baaijens en 19.00 uur ds. Golverdingen; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 17.00 uur ds. Paul; Sint Philipsland 15.00 uur ds. de Jongste; Terneuzen 10.00 uur leesdienst en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 19.00 uur ds. Kleppe; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Veen 14.30 uur ds. de Pater; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlissingen 14.30 uur ds. Tanis; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Werkendam 9.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.30 uur ds. van Gelder; Westzaan 18.30 uur ds. Baan; Wierden 18.30 uur ds. Driessen; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Schipper; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Eckeveld; Zoetermeer 18.30 uur dhr. Verschuure; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Vermeij.

DINSDAG 13 FEBRUARI 2001

Brakel 19.30 uur ds. Mondria; Puttershoek 19.30 uur ds. de Pater; Scheveningen 19.30 uur ds. Kattenberg.

WOENSDAG 14 FEBRUARI 2001

Aalst 19.30 uur ds. v/d Net; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Beens; Dordrecht 19.45 uur ds. P. Mulder (bijbellezing); Katwijk aan Zee 19.45 uur dhr. Verschuure; Klaaswaal 19.30 uur ds. Verweij; Leerdam 19.30 uur ds. de Pater; Meeuwen 19.30 uur dhr. Hoogerland; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. Mondria; Ouddorp 19.30 uur ds. Silfhout; Poortvliet 19.30 uur ds. Neele; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. M. Karens; Rotterdam-IJsselmonde 19.30

uur ds. Vermeij; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur dhr. Brugge; Scherpenzeel 19.30 uur ds. F. Mulder (bijbellezing); Wolphaartsdijk 19.30 uur dhr. Tuinier; Zwolle 19.30 uur ds. B. v/d Heiden.

DONDERDAG 15 FEBRUARI 2001

Boskoop 19.30 uur ds. van Aalst; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur dhr. van Boven; Elspeet 19.30 uur ds. Baan; Enschede 19.30 uur ds. Kleppe; 's-Gravenhage 19.30 uur ds. F. Mulder; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Schipper; Kampen 19.30 uur ds. Melis; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. P. Blok (bijbellezing); Naaldwijk 19.45 uur ds. Beens; Nieuwerkerk ZLD 19.30 uur ds. Sonneveld; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. v/d Net.

VRIJDAG 16 FEBRUARI 2001

Den Helder 19.15 uur ds. van Dijk.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; "Bij Simon de Looier", Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 61, Emmen.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskerd 1.

Merksem:

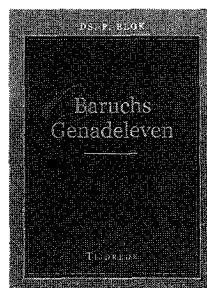
Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

BARUCHS GENADELEVEN

Ds. P. Blok
Predikatie over
Jer. 45:3-5,
Gehouden ter
gelegenheid van
de donkerheid
der tijden.
23 pag.
brochure
f 5.-

verkrijgbaar bij de boekhandel

Dagje Zeeland...

Met uw vereniging, club, familie of personeel een dagje uit?

Bezoek dan beslist:

**FRUITTEELTBEDRIJF
WESTSTRATE
in Middelburg.**

Dan komt u van alles te weten over de teelt van appels en peren. Excursie bestaat uit diapresentatie, rondleiding en bezoek aan de winkel. Voor het middagprogramma hebben wij div. mogelijkheden.

Zo kunnen wij u een complete dagtocht aanbieden met event. koffiestop of diner in

"DE HEYZON" KAPELLE

Bel ons voor informatie:

Fam. Provoost.

0118-640022/625434.

De Heyzon
familie- &
conferentieoord

Voorjaar op Texel

Ruim gelegen 6- en 8-persoons bungalows (3 slaapkamers, wasmachine) en 4/6-persoons sta-caravans. Veel speelruimte. Bel voor de folder!

BUNGALOWPARK

Oosterend, Texel. Telefoon 0222-318891

De Verrassing

Help El Salvador India!

Slechts een paar seconde duurde het. Complete plaatsen zijn van de aardbodem verdwenen. Duizenden mensen vonden de dood en honderdduizenden zijn dakloos geworden.

Het deputaatschap helpt! Met dekens, medicijnen en voedsel.

Voorlopig is voor El Salvador f 50.000,- en voor India f 100.000,- beschikbaar gesteld. Of dat meer kan worden, ligt ook aan u!

Giro 307447

m.v.v. 'aardbevingen'

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel.: 0348-489910 • Fax 0348-483721

2e druk "de zeven kruiswoorden".

Zeven preken voor pasen door ds. J.S. van der Net.

Vorig jaar is het boek "de 7 kruiswoorden" uitgegeven ten behoeve van het nieuwe orgel van de Gereformeerde Gemeente van Apeldoorn. In korte tijd was deze eerste druk uitverkocht. Op aanhoudende belangstelling heeft Den Hertog een tweede druk verzorgd.

U kunt het boek met de 7 door ds. Van der Net gehouden preken over de 7 kruiswoorden bestellen bij P.A. Weststrate door per boek f 24,95 + f 5,- verzendkosten over te maken op girorekening 4453285 t.n.v. Orgelfonds Gereformeerde Gemeente Apeldoorn. Over grotere hoeveelheden of informatie tel. 055-3669836.

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

T.h. in ENTER (nabij Rijssen) een geheel vrij en rustig gelegen vakantieboerderij (z.i.e.h.), 8 pers. Nog vrij voor 7 juli en na 8 september.
Fam. Morsink, tel.: 0547-383712.

Uitgesneden TROUWTEKSTEN

G. v.d. Dikkenberg - Munnikenweg 11
3905 MD Veenendaal - Tel. 0318-540252

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR
ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begrafenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039
Reepijzer 5
3371 BN Harinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer. **Pension 'De Peel'**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is.

Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren, tel. 0488-481687.

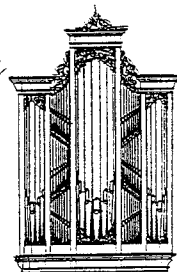
T.b.v. de zending zijn de volgende preekcassettes te koop:

Ds. C.A. van Dieren - Romeinen 8 : 13
Ds. M. Karens - 1 Samuël 6 : 14
Ds. A. Moerkerken - Jesaja 55 : 13
Ds. J. Mijnders - Markus 9 : 24b
Ds. C. Neele - Mattheüs 13 : 44
Ds. A. Schreuder - Jesaja 49 : 14-16
Ds. W. Visscher - Psalm 89 : 20b

Deze cassettes zijn helder en duidelijk opgenomen, de prijs is slechts f 50,-. Geen portokosten.

Inl.: I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832 BG Leusden Zuid. Tel. 033-2862261. Dageelijks van 8 tot 22 uur. B.g.g. 06-28378488.

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-512250
Telefax 0548-521637

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsssen bv

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

KOSTER
Begrafenisonderneming

Voor uitvaartzorg in :

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Renswoude
- ◆ Woudenberg

Prinsenlaan 30
3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

begrafenisverzorging

T. den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010-460 05 09
Fax 010-435 79 12